

PORVOO

BORGÅ

Gammelbackan kehittämislinjaukset
Hyvinvointia laajalla rintamalla
Loppuraportti 2017

Sisältö

1 Johdanto	3
2 Gammelbackan aluekehittämisen ohjaus ja rahoitus.....	4
3 Gammelbacka alueena	5
4 Palvelut Gammelbackassa.....	6
Palveluiden kehittämistarpeita	7
5 Kehittämistoimenpiteet ja projektit.....	9
Gammelbackan hyvinvointikeskus.....	9
Taloyhtiötoiminta – iloa ja terveyttä kotiovelle	11
Kävelykamu, kulttuurikaveri ja kummivanhus.....	12
Yhteisövalmennukset.....	12
Työpartiot toiminta	13
Koulutuksellisen tasa-arvoisuuden hanke	14
Bricka-hanke	14
Kirjastopalvelun kehittäminen	15
LähiLiike	15
Lähifutis.....	15
Asukkaiden ohjaama toiminta ja vertaisohjaajakoulutus	15
Luontopolku.....	16
Perheiden puutarha -kerho	16
Turvallisuuskävely	17
Kansallinen kaupunkipuisto – käyttö- ja hoitosuunnitelma	17
Siirtolapuutarhahanke.....	17
Gammelbackan keskustan kehittäminen ja asemakaavatyö	17
Gammelbackan puron kunnostus	18
Valo-hanke	18
Hyvinvointikartta	19
Viestintä	19
Toiminnan jatko ja aluekehittämisen mallien levittäminen	20

1 Johdanto

Porvoon kaupunkistrategia (2014–2017) linjaa, että Porvoon kaupunki vähentää hyvinvoinnin alueellisia eroja ja kohdentaa palveluita erityisesti niille asukasryhmille, jotka ovat syrjäytymisvaarassa. Aluekehittäminen päätettiin aloittaa Gammelbackasta yhteistyössä asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Gammelbackan aluekehityshankkeen taustalla oli Porvoossa vuonna 2013 asiantuntijoille tehty hyvinvointivaikutusten kysely sekä samaan aikaan käynnistynyt keskustelu uudentyypisen hyvinvointikeskuksen tarpeellisuudesta. Kyselyn mukaan myönteisin vaikutus porvoolaisten hyvinvointiin on asuinympäristön viihtyisyydellä ja turvallisuudella, ja näihin asioihin on myös olemassa suurimmat vaikutusmahdollisuudet. Asiantuntijat halusivat panostaa avoimeen ja positiiviseen viestintään – tämä tukisi myös yhteisöllisyyden lisääntymistä alueella. Lisäksi tulisi löytää uusia keinoja, joilla voidaan vaikuttaa alueen asukkaiden asenteisiin ja kannustaa heitä huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan.

Uudentyyppistä hyvinvointikeskusta ideoimalla haluttiin tarjota yhteisiä tiloja ja yhteistoimintamahdollisuuksia yhdistystoimijoille, kaupungin palveluille ja hyvinvointialan yrittäjille sekä opiskelijoille uudenlainen oppimisympäristö. Hyvinvointikeskuksesta ei nähty niinkään tiloina vaan uudenlaisena toimintatapana, jossa erilaiset toimijat kehittävät ja mallintavat yhdessä hyvinvointipalveluja. Hyvinvointikeskuksen ideointi yhdistyi luontevasti Gammelbackan kehittämisen tarpeisiin: Gammelbackassa voidaan kokeilla, minkälaisia tarpeita yhteisöllisyyden vahvistaminen luo palvelujen tuotannolle, rakentamiselle ja yhteistyölle eri toimijoiden, yhdistysten ja liike-elämän kanssa. Näin syntyneitä malleja voitaisiin myöhemmin soveltaa koko kaupungissa.

Syrjäytymisen ja segregaatian ehkäisemisestä on keskusteltu viime vuosina vilkkaasti, ja asiaa on myös tutkittu. Segregatio sekä sosiaalinen ja asuinalueiden välinen eriarvoistuminen ovat arvioituakin suurempia ongelmia, ja ne näkyvät selvimminkin pääkaupunkiseudulla. Lähiöillä ja niiden palveluilla on keskeinen rooli segregaatian kierteen katkaisemisessa. Viihtyisät, vetovoimaiset ja toimivat asuinalueet vahvistavat sosiaalista eheyttä ja toimivat puskureina syrjäytymistä vastaan. Laadukas ja kaikin tavoin toimiva elinympäristö muodostaa kokonaisuuden, jossa erilaisilla ihmisillä on mahdollisuus jokapäiväisen elämään ja perustarpeiden tyydyttämiseen: asumiseen, palveluiden käyttämiseen, työssäkäyntiin, ulkoiluun, harrastuksiin, mutta myös lepoon ja yksityisyyteen.

Lähiöiden kehittäminen on koettu monissa kunnissa haasteelliseksi, koska ongelmat ovat yleensä hyvin monisyisiä, eikä yhtä palaa korjaamalla päästä toivottuun ratkaisuun. Aluetta tuleekin kehittää kokonaisvaltaisesti huomioiden alueen moninaiset tarpeet.

Ympäristöministeriön hallinnoimassa valtakunnallisessa lähiöohjelmassa kehitettiin vuosina 2008–2011 useiden suurten kaupunkien lähiöiden vetovoimaisuutta parantamalla niiden viihtyisyyttä ja toimivuutta sekä asukastoiminnan mahdollisuuksia. Hankkeissa on kehitetty monikulttuurista asumista, asukasosallisuutta ja asukastoimintaa, matalan kynnyksen asukastiloja, lähiöiden liittämistä toiminnalliseen kaupunkiin, täydennysrakentamisen mallien hakemista sekä lähiöostareiden ympäristöjen viihtyisyyttä. Nämä kehittämishankkeet ovat toimineet lähtökohtana ja mallina myös Gammelbackan alueen kehittämiselle.

2 Gammelbackan aluekehittämisen ohjaus ja rahoitus

Porvoon kaupunginjohtaja nimesi vuonna 2014 ohjausryhmän Gammelbackan aluekehityshankkeelle. Hankkeen avulla oli tarkoitus parantaa asukasviihtyvyyttä, fyysistä ja sosiaalista ympäristöä ja asukkaiden elämänlaatua- ja hallintaa sekä nostaa alueen arvostusta asuinalueena. Alueen asukkaat haluttiin innostaa osallistumaan aktiivisesti alueen kehittämiseen. Samalla ryhdyttiin kehittämään uudenlaisia palvelu- ja liiketoimintakonsepteja, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista.

Tavoitteena oli kehittää houkutteleva, viihtyisä, omaleimainen, elinvoimainen ja omatoiminen alue, joka saa voimavaroja alueen ominaispiirteistä: monikulttuurisuudesta, historiallisesta ympäristöstä, luontoarvoista, kiinnostavasta asumisympäristöstä ja yhteisöllisyydestä.

Aluekehittämisen ohjausryhmän jäseniksi nimettiin:

- Kaupunkikehitys, kaupunkisuunnittelupäällikkö Eero Löytönen (pj.)
- Sosiaali- ja terveystoimi, kehittämispäällikkö Päivi Mäkimartti (vpj.)
- Sosiaali- ja terveystoimi, hyvinvointikoordinaattori, Laura Sormunen
- Sivistystoimi, koulutusjohtaja, Jari Kettunen
- Toimitilajohto, isännöitsijä Ville Siljamo
- Konsernihallinto, viestintäpäällikkö Aino-Marja Kontio

Lähion kehittäminen edellyttää monialaista ja pitkäjänteistä yhteistyötä, jossa tarvitaan sekä pitkän tähtäimen tavoitteita ja suunnitelmia sekä konkreettisia, mittakaavaltaan pienempiä ja nopeampia toimenpiteitä. Gammelbacka-hankkeen ohjausryhmä on koordinoanut alueen kehittämisen yhteistoimintamallia ja alueella toteutettavia hankkeita. Alueen eri toimijoiden välille on luotu verkosto sekä puitteet koko alueen käsittävän kehitystoiminnan yhteistyölle.

Ohjausryhmä on käynnistänyt useita erilaisia hankkeita ja suunnitelmia. Alueen asukkaat ja alueella toimivat tahot ovat keskeinen voimavara alueen kehittämistyössä ja heidän sitoutumisensa työhön on ollut ensiarvoisen tärkeää. Ohjausryhmä on järjestänyt alueen toimijoille ja asukkaille viimeisen vuoden aikana useita keskustelutilaisuuksia ja työpajoja.

Tähän asiakirjaan on koottu alueen kehittämiseen tähtäävät toimenpiteet.

- hankkeen yhteistyö- ja koordinoitumallin kehittäminen
- yhteistyöverkoston toimintatapojen vakiinnuttaminen
- toteuttajatahojen roolien ja vastuiden määrittely
- alueen yhteisöllisyyden ja vetovoimaisuuden vahvistaminen
- asiakirjassa kuvattujen osahankkeiden tukeminen, edistäminen ja seuranta

Hanketta on rahoitettu kaupungin saamalla perinnöllä. Perintö koostui suurimmaksi osaksi kiinteistöistä. Tulojen kokonaismäärä tarkentuu, kun kiinteistöt saadaan myytyä. Kirkkotorilla sijaitsevan kiinteistön arvioitu myyntituotto on 620 000 euroa. Pellingissä sijaitsevasta kiinteistöistä arvioidaan saatavan noin 92 000 euron myyntituotto. Hankkeen toimintakulut ovat olleet yhteensä noin 250 000 euroa kolmen toimintavuoden aikana.

Tässä asiakirjassa kuvattuun kehittämistyöhön on perintörahan lisäksi käytetty resursseja toteuttajayksiköiden talous- ja toimintasuunnitelmien puitteissa. Hankkeen sisältö on määritelty kehittämissuunnitelmien linjauksissa, joita on tarkistettu vuosittain. Ohjausryhmä on päättänyt hankkeen toteuttamisesta ja kuluista sekä raportoinut niistä kaupungin johtoryhmälle.

3 Gammelbacka alueena

Gammelbackassa asui 2756 asukasta vuoden 2016 lopussa, mikä on 5,5 prosenttia Porvoon asukkaista. 20–30-vuotiaiden nuorten suhteellinen osuus on selvästi suurempi kuin muualla Porvoossa. Alueella asuu huomattava osa Porvoon vieraskielisestä väestöstä, etenkin vieraskielisiä lapsia. Vieraskielisten lasten osuus on sitä suurempi, mitä nuoremista ikäluokista on kyse: 19–29-vuotiaista muun kielisten osuus on 26 prosenttia, mutta alle 6-vuotiaista heidän osuutensa on 48 prosenttia. Alueella on lisäksi kasvava määrä suomenkielisiä ikäihmisiä, ja siellä asuu myös enemmän yksinhuoltajia kuin muualla Porvoossa. Lisäksi Gammelbackassa asuu hieman enemmän asukkaita, jotka ovat työvoiman ulkopuolella kuin Porvoossa keskimäärin. Alueen työttömyysprosentti on tällä hetkellä 25,7 (22 prosenttia vuonna 2014), kun koko Porvoon työttömyysprosentti on 10,4 (9,7 prosenttia vuonna 2014). Työttömyys on kääntynyt laskuun vuonna 2017.

Gammelbacka on rakennettu Gammelbackan kartanon maille 1960–1970-luvuilla. Ideasuunnitelman teki Alvar Aalto. Alue on pääosin kerrostalovaltaista, ja asuinrakennukset ovat yksityisten asunto-osakeyhtiöiden omistuksessa. Suuri osa asunnoista on vuokra-asuntoja, valtaosa VVO:n hallussa. Alueelta löytyvät peruspalvelut, kuten koulu, päiväkotit ja kaupalliset palvelut. Kaupalliset palvelut ovat keskittyneet pääosin alueen ostoskeskukseen, joka on rakennettu vuosien 1974–1987 aikana. Alueen eteläpuolella on kartanopuisto, joka toimii virkistysalueena. Gammelbacka sijaitsee alle kolmen kilometrin päässä Porvoon keskustasta.

Gammelbackaa voidaan tarkastella myös laajempänä toiminnallisena alueena, joka on rakentunut Gammelbackan ostoskeskuksen ympärille. Laajemmin katsottuna alue ulottuu mm. Eestinmäkeen, Peippolaan ja Hamariin asti. Laajemmalla alueella asuu vajaa 11 000 asukasta. Suuri osa asukkaista käyttää ainakin jossain määrin Gammelbackan palveluita. Laajempi toiminnallinen alue on hyvä pitää mielessä, kun pohditaan kuka Gammelbackan palveluja ja sen virkistysalueita käyttää.

Gammelbackan keskusalueen ulkopuolella asuntokanta on pientalovaltaista, ja ruokakunnat ovat pääosin perheitä. Hamarissa on hieman enemmän eläkeläisiä kuin muualla alueella. Muutoin laajempi alue ei poikkea Porvoon asuinalueista.

Kaupunkitutkimuksessa Gammelbackan lähiö vertautuu Turun Varissuohon ja Helsingin Jakomäkeen, joilla on huono maine. Gammelbacka on kuitenkin syntynyt eri tavalla kuin suurempien kaupunkien lähiöt. Gammelbackan asuma-alue perustettiin sen jälkeen, kun Nesteen Sköldvikin öljynjalostamo aloitti toimintansa vuonna 1965. Jalostamo tarvitsi työntekijöitä, joita houkuteltiin Porvooseen muualta maasta. Gammelbackalaiset ovat siis nuorimpia ikäluokkia lukuun ottamatta ”kaikki tulleet Gammelbackaan Sköldvikin vuoksi, bussilla ja junalla”.

Gammelbackalaiset itse pitävät aluetta pääosin miellyttävänä ja turvallisena asuinpaikkana, ja alueen huono maine tuntuukin olevan enemmän ulkopuolisten mielissä. Alueella on kuitenkin koettu haasteita kaupan kehittämisessä, pysäköinnissä ja liikenteessä, palvelujen kehittämisessä, rakennusten kunnossa ja niiden käyttötarkoituksessa, ympäristössä ja viheralueissa. Lisäksi alue koetaan turvattomaksi, siellä on monia sosiaalisia ongelmia, ja se on vaarassa segregoitua muusta kaupunkirakenteesta.

4 Palvelut Gammelbackassa

Hankkeen käynnistyessä todettiin, että kaupungin palvelut ovat Gammelbackassa kesittyneet lapsiperheiden palveluihin. Näin on edelleen. Alueella sijaitsevat Peipon alakoulu sekä Pääskytien yläkoulu, kaksi kaupungin omaa päiväkotia sekä yksityinen päiväkotona Monika. Lapsiperheille tarjotaan avointa toimintaa Gammelbackan monitoimitalolla perhepaikka Familin perhekahviloissa, ryhmissä sekä perhepuistossa. Monitoimitalolla sijaitsee myös nuorisotila sekä kirjasto. Lisäksi Gammelbackassa sijaitsee neuvola, jossa työskentelee kaksi terveydenhoitajaa.

Gammelbackan **nuorisotila** on alueen lasten ja nuorten toiminnallinen ja virikkeellinen toimintakeskus, jossa nuoret voivat viettää vapaa-aikaa turvallisesti, ja jossa nuorisotyöntekijät ovat aikuisina läsnä. Nuorisotila luo edellytyksiä nuorten kohtaamiselle, kasvatukselliselle toiminnalle, nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden tukemiselle sekä syrjäytymisen ehkäisemiselle. Lähiön alueelliset erityispiirteet tuovat sekä mahdollisuuksia että haasteita nuorisotyöhön. Alueen asukkaat, koulut ja yhdistykset kuuluvat myös nuorisotilan käyttäjiin. Nuorisotilaa käyttävät ja vuokraavat yksityiset henkilöt, yhdistykset, yritykset ja muut toimintaryhmät.

Gammelbackan **kirjasto** on alueen asukkaiden aktiivisessa käytössä. Kirjasto palvelee kaikkia asiakasryhmiä, myös maahanmuuttajia, ja se on erityisesti lasten, nuorten ja perheiden kohtaamis- ja tapahtumapaikka. Kirjastossa luetaan, tehdään läksyjä, opitaan, pelataan, haetaan tietoa, osallistutaan luku- ja kirjoitustaitoa edistäviin yhteistyö- ja yleisötapahtumiin sekä oleskellaan kirjojen ja tiedon ääressä, henkilökunnan ja vapaaehtoisten ohjauksessa. Kirjasto tekee monipuolista yhteistyötä alueen koulujen, päiväkotien ja muiden toimijoiden, myös kolmannen sektorin kanssa.

Perhepaikka Famili järjestää avointa perhekahvilatoimintaa, puistotoimintaa sekä ohjattuja vertaisryhmiä. Familin tiloissa kokoontuu myös omatoimisia vertaisryhmiä. Toiminta on suunnattu perheille, joissa on alle kouluikäisiä lapsia. Lapset voivat leikkiä muiden lasten kanssa ja osallistua monenlaiseen yhteiseen toimintaan muiden lasten ja vanhempien kanssa. Vanhemmille tarjotaan mahdollisuus tavata muita vanhempia. Ammattitaitoinen henkilökunta on vanhempien tukena ja apuna. Toiminta on maksutonta.

Gammelbackan alueella tai sen välittömässä läheisyydessä on myös **liikuntapalveluita**. Peipon koulussa ja Pääskytien koulussa on liikuntasalit, jotka ovat liikuntaseurojen käytössä iltaisin ja viikonloppuisin. Kaupungin liikuntapalvelut myöntävät käyttövuorot saleihin ja järjestävät myös omia liikuntapalveluja eri-ikäisille. Peipon koulun vieressä on hiekkakenttä, jolla on toistaiseksi myös päiväkotiparakkeja. Osa kentästä on liikuntakäytössä oppilaiden välituntiliikuntaa ja liikunnanopeustusta varten. Kenttä toimii myös kaikkien asukkaiden lähiliikunta-alueena iltaisin ja viikonloppuisin.

Gammelbackan välittömässä läheisyydessä sijaitsee Kokonniemen liikuntakeskus, jossa on mahdollisuus kaikenlaiseen liikuntaan. Alueella on mm. kaksi liikuntahallia, kaksi jäähallia, tekonurmi-kenttä, nurmikenttä, kuntorataverkosto (talvella hiihtoladut), maauimamala, beachvolley-kentät sekä skeittipuisto. Liikuntapalvelut järjestävät näissä tiloissa monenlaista toimintaa. Osaa palveluista kuntalaiset voivat käyttää maksutta ja osasta peritään maksu. Lähellä Gammelbackaa sijaitsee myös Hamarin urheilukenttä. Kenttä on vapaasti käytettävissä, kun siellä ei ole ennakoon varattuja vuoroja tai otteluita. Lähin luistelukenttä sijaitsee Hamarissa. Hamarista Kokonniemeen kulkeva kuntorata- ja latuverkosto ohittaa Gammelbackan. Alueella on myös pienvenelaituri.

Porvoon suomalaisen seurakunnan aluetyö on Gammelbackassa runsasta. Työssä pyritään siihen, että seurakunta olisi lähellä ihmisten arkista elämää, elämän taitekohdissa ja kriisitilanteissa.

Gammelbackan seurakuntakeskuksessa on 35 000 käyntiä vuosittain. Kotikäyntejä tehdään lähinnä vanhusten luona. Yli puolet seurakuntakeskuksen toiminnoissa kävijöistä on yksineläjiä. Suurimpia haasteita ovat henkinen yksinäisyys ja taloudelliset vaikeudet. Kävijöissä on esimerkiksi pitkäaikaistyöttömiä, pienituloisia työssäkäyviä ja hoitovapaalla olevia perheenäitejä sekä nuoria miehiä, jotka eivät ole löytäneet opiskelupaikkaa. Toiminta mahdollistaa myös osallistumisen vapaaehtoistyöntekijänä eri tehtäviin. Seurakuntakeskuksessa järjestetään runsaasti avointa toimintaa, erilaisia ryhmiä sekä kaste-, vihki-, ja siunaustilaisuuksia sekä muita perhejuhlia. Viikoittaisella lounaalla kävijöitä on 80–110.

Kaupalliset palvelut ovat keskittyneet ostoskeskukseen ja sen välittömään läheisyyteen. Ostoskeskuksen palveluja ovat päivittäistavarakauppa, apteekki, R-kioski, kampaamo ja baari. Alueella on lisäksi huoltoasema, grillikioski, pizzeria, yksityinen hammaslääkäri, käytettyjen autojen myymälä sekä autokorjaamo. Myös huoltoyhtiöillä on toimipisteet Gammelbackassa.

Palveluiden kehittämistarpeita

Gammelbackan palveluiden nykytilaa ja kehittämistarpeita on kartoitettu monin tavoin yhdessä alueella palveluita järjestävien ammattilaisten ja alueen asukkaiden kanssa. Asukkaita ja ammattilaisia on haasteltu, ja lisäksi on käyty keskusteluja eri toimijoiden kanssa Gammelbacka-hankkeen yhteistyökokouksissa ja työpajoissa. Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijat tekivät haastattelututkimuksen alueella työskenteleville ammattilaisille. He haastattelivat neuvolan terveydenhoitajia, yläkoulun terveydenhoitajaa, perhetyöntekijää sekä seurakunnan aluetyöntekijää. Haastatteluissa kartoitettiin ammattilaisten näkemyksiä alueen asukkaiden hyvinvoinnista ja asukkaiden palvelutarpeista.

Kesällä 2014 järjestetyissä työpajoissa todettiin, että alueella on paljon aktiivisia toimijoita, mutta kaikki toimijat eivät tunne riittävän hyvin toistensa toimintaa, eikä heillä ole aktiivista yhteistoimintaa. Toisaalta osa toimijoista pitää yhteistyötä hyvänä ja vakiintuneena. Alueen liiketoimintaa haluttiin kehittää, mutta esteenä pidetään tilojen puutetta. Ei ole löytynyt kuitenkaan yhtenäistä näkemystä siitä, mikä voisi olla kannattavaa liiketoimintaa alueella. Monet kuitenkin kokivat, ettei alueella ole lähipalveluita riittävästi.

Ammattilaisten haastatteluissa korostui sosiaalisen- ja terveydellisen hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien palveluiden uudistaminen, maahanmuuttajien hyvinvointiin liittyvät haasteet sekä alueellisen yhteistyön ja alueen elinympäristön viihtyvyyden parantaminen. Erilaiset mielenterveys- ja päihdeongelmat vaikuttavat asukkaiden hyvinvointiin. Eniten ongelmia on työikäisten aikuisten ikäryhmässä. Ongelmien keskeinen syy on työttömyys ja siitä seuraava mielekkään tekemisen puute. Ongelmaperheissä tämä heijastuu myös lasten ja nuorten elämään, mikä näkyy muun muassa heikentyneenä koulumenestyksenä ja yläkouluikäisten nuorten päihteiden käyttönä. Mielenterveysongelmien määrä kulkee miltei käsi kädessä alkoholin liikakulutuksen kanssa.

Osa asiantuntijoista piti myös ikääntyneen väestön syrjäytymistä ongelmallisena. Alueen palveluiden koordinoinnin uskottiin tehostavan nykyistä palvelutuotantoa. Aikaisemmin alueen palveluiden koordinoinnista vastasi osittain alueen sosiaalityö, mutta sosiaalityö on siirtynyt kaupungin keskuksaan, eikä tilalle ollut tullut toista koordinoijaa. Alueellisen yhteistyön tehostamiseksi esitettiin ajatus yhteisestä kurssituksesta alueen palveluntarjoajille. Kurssilta toivottiin yhteisten toimintalinjojen

muodostumista, verkostoitumista ja yhteistyön kehittämistä. Alueella on aikoinaan järjestetty vastaavaa kurssitusta, joka koettiin hyödylliseksi.

Sosiaali- ja terveystalveluiden sekä niiden erilaisten tukitoimien tehostamista alueella pidettiin tarpeellisena. Perhetyötä voisi tehostaa ja sosiaalipalvelut voisi jalkauttaa alueelle. Alueen asukkaiden sosiaalista kanssakäymistä haluttiin tukea eri tavoin kaikissa ikäryhmissä. Erityisesti nuorille, nuorille äideille, vanhuksille ja maahanmuuttajille toivottiin tällaisia palveluita. Ratkaisuna nostettiin esille esimerkiksi erilaisten kohtaamispaikkojen luominen (kahvila tms.) sekä vertaistukimuotojen kehittäminen ja jalkauttaminen alueelle. Monet asiantuntijat toivoivat, että alueelle tuodaan myös terveystalveluita, esimerkiksi järjestämällä säännöllinen lääkäripäivä ja sairaanhoitajan vastaanotto alueelle.

Asiantuntijat pitivät myös alueen asuinympäristön viihtyvyyttä ja turvallisuutta osittain kehnona, ja tilojen kunnosta huolehtimista tärkeänä. Erityisesti ostoskeskuksen yleisilmeen ja tyhjillään olevien toimitilojen koettiin heikentävän huomattavasti alueen yleisilmettä. Ostoskeskuksen ja monitoimitilan ympäristöä ja julkisivua kuvattiin siivottomaksi. Alueen yleiseen valaistukseen ja viitoitukseen toivottiin myös parannusta. Paikallisen yhteistyön ja alueen asuinympäristön kunnostamista pidettiin tärkeänä. Lisäksi toivottiin paikallisliikenteen ja sen palvelumuotojen tehostamista.

Alueen asukkaat esittivät Gammelbacka-hankkeen järjestämissä työpajoissa toiveita lähion omien liikuntamahdollisuuksien kehittämistä. Asukkaat toivoivat mm. teiden ja reittien kunnostamista, turvallisten pyöräteiden rakentamista, valaistuksen lisäämistä arkiliikuntaa ja harrastusmahdollisuuksia tukevaksi sekä Gammelbackan metsän reitistön ja turvallisuuden lisäämistä. Uusina harrastusmahdollisuuksina toivottiin mm. frisbeegolfrataa ja liikuntapuistoa ulkokuntolaitteilla. Lisäksi jo olemassa olevien rakennusten, kuten taloyhtiöiden, koulujen ja päiväkotien piha-alueille toivottiin mahdollisuuksia harrastaa vapaa-ajan liikuntaa, ulkopelejä ja kasvien hoitoa.

Asukkaiden toivoivat lisäksi, että alueen viihtyisyyteen, siisteyteen ja estetiikkaan kiinnitetään huomiota. Etenkin taloyhtiöiden aitojen ja takapihojen kunnossapidossa, valaistuksessa ja turvallisuudessa koettiin puutteita. Useimmiten epäsiisteimmiksi kohteeksi mainittiin ostoskeskuksen ympäristö.

5 Kehittämistoimenpiteet ja projektit

Gammelbackan kehittämistoimenpiteissä on ollut mukana niin kaupungin toimijoita, oppilaitoksia, seurakunta, yhdistyksiä, taloyhtiöitä kuin yrityksiäkin. Gammelbackan liikekeskukseen on avattu Hyvinvointikeskus, joka tarjoaa tiloja, palveluja ja toimintamahdollisuuksia alueen asukkaille ja yhdistystoimijoille sekä opiskelijoille uudenlaisen oppimisympäristön. Hyvinvointi- ja kulttuuritoimintaa on toteutettu yhdessä uusien tavoin. Lähiön liikuntamahdollisuuksia on myös kehitetty. Kaupunki ja yhdistykset ovat toteuttaneet yhteistyössä toimenpiteitä, joilla tuetaan vähävaraisten perheiden ja lasten sekä pitkäaikaistyöttömien liikunta- ja harrastamahdollisuuksia. Hankkeessa on panostettu myös avoimeen ja positiiviseen viestintään.

Gammelbackan kehitystyö on tuottanut tuloksia jo lyhyessä ajassa. Tärkeää on ollut vuorovaikutus ja tasavertainen yhteistyö alueen asukkaiden ja yhdistystoimijoiden kanssa. Yhdessä on kokeiltu uusia ja rohkeita tapoja tuottaa palveluita ja edistää asuinalueen viihtyisyyttä. Lapset ja nuoret ovat osallistuneet aktiivisesti maksuttomaan liikuntatoimintaan ja erityisesti ikääntyneet ovat löytäneet hyvinvointikeskuksen mahdollisuudet ja ryhtyneet järjestämään toimintaa myös itse omaehtoisesti.

Gammelbackan kaavoitustyö on käynnistynyt yhteistyössä kaupungin eri toimialojen, asukkaiden ja muiden sidosryhmien kesken. Ympäristön turvallisuuden ja viihtyvyyden lisäämiseksi on tehty toimenpiteitä yhdessä asukkaiden kanssa, mm. alueen valaistusta on parannettu ja on tuettu puron kunnostusta.

Keskeistä Gammelbackan palveluiden kehittämisessä on ollut selvittää, mitä palveluita alueella jatkossa tarvitaan, kuka niitä tuottaa, kuinka paljon tiloja tarvitaan ja missä ne sijaitsevat. Nykyisten tilojen käyttöä pyritään jatkossa tehostamaan, ja vastaavasti joistakin tiloista voidaan ehkä luopua kokonaan. Palvelujen tarvetta on selvitetty alueen asukkaiden kanssa, ja palvelujen tuotantotapoja ja tilantarpeita käsitelty laajemmin kaupungin laajennetussa johtoryhmässä sekä sivistys- että sosiaalitoimen johtoryhmissä. Gammelbackan keskusta-alueen asemakaavan laatimista jatketaan tältä pohjalta. Kaavatyön pohjaksi järjestettiin kesällä ään vielä avoin työpaja sekä alueen asukkaille, kiinteistönomistajille että yrittäjille. Tilaratkaisujen toteuttamisesta päätetään erikseen kaupungin talous- ja toimintasuunnitelman yhteydessä.

Alueen toiselle päiväkodille (Gammelbackan päiväkotitoiminta) on rakennettu uudet tilat Viertotielle. Toiminta siirtyi uusiin tiloihin vuoden 2017 alkupuolella. Myös alueen äitiys- ja lastenneuvola on siirtynyt näihin tiloihin. Hanke toteutettiin elinkaarimallilla. Kartanoniityn päiväkotitoiminta, joka tarjoaa vuoro- hoitoa, siirrettiin Toukokuoren uuteen elinkaari- päiväkotiin vuoden vaihteessa 2017–2018.

Gammelbackan hyvinvointikeskus

Gammelbackaan on avattu hyvinvointikeskus. Keskuksessa on tarjolla maksuttomia, lyhytaikaiseen kokoontumiseen sopivia kokoustiloja, jotka on tarkoitettu alueen asukkaiden yhteistoimintaan sekä porvoalaisille yhdistyksille, seuroille ja ryhmille. Hyvinvointikeskuksesta voi myös vuokrata erikokoisia huoneita pysyvämpää käyttöä varten hintaan 11 euroa/ m² kuukaudessa.

Hyvinvointikeskus sijaitsee Gammelbackan liikekeskuksessa, ostoskeskuksen yhteydessä. Keskus on kaikille avoin paikka, jossa voi oleskella, harrastaa ja tavata muita asukkaita ja alueen toimijoita. Keskuksessa on kehitetty uusia hyvinvointia edistäviä toimintamalleja yhteistyössä alueen

asukkaiden, yhdistysten ja esimerkiksi oppilaitosten kanssa. Toiminnan kehittäminen on perustunut asukkaiden toiveisiin ja yhteistyössä tilojen käyttäjien kanssa. Tavoitteena on ollut vahvistaa asukkaiden omaa toimintaa ja vapaaehtoistyötä keskuksessa. Hyvinvointikeskuksen sijoittaminen nykyisiin tiloihin on väliaikainen ratkaisu, sillä alueen kaavoitus- ja kehitysprosessi on käynnissä.

Hyvinvointikeskuksen toimintaa on kehittänyt yhteistyössä Porvoon kaupungin kanssa kehitysyritys Posintran ESR-rahoitteinen Nuorta yrittäjyyttä hyvinvointialalle -hanke, Laurea ammattikorkeakoulu, Point College sekä hyvinvointialan yritykset, alueen asukkaat ja yhdistykset. Laurean Porvoon kampuksen hoitotyön opiskelijoilla on ollut keskeinen rooli matalan kynnyksen hyvinvointipalvelujen ja hyvinvointikeskuksen konseptoinnissa kevästä 2013 lähtien. Opiskelijat ja tutkijakehittäjät ovat dokumentoineet hankkeen etenemistä, tuottaneet laaja-alaista asiakasymmärrystä ja tehneet näkyväksi eri toimijoiden moniäänistä roolia hankkeen edetessä.

Hyvinvointikeskus toiminta käynnistyi syyskuussa 2014 ja avajaisia vietettiin 24. lokakuuta. Ensimmäisten toimintavuosien aikana tiloissa on järjestetty paljon erilaista toimintaa, ja kokoustiloja käytetään aktiivisesti. Porvoon kaupungin ja Porvoon Yhdistyskeskus ry:n välillä on laadittu kumppanuussopimus koskien Hyvinvointikeskuksen toimintaa. Kumppanuussopimuksen tavoitteena on

- hyvinvointikeskuksen tilojen käytön mahdollistaminen erilaisille käyttäjäryhmille,
- erilaisten avointen ryhmätoimintojen ja hyvinvointipalveluiden toteuttaminen sekä
- hyvinvointikeskuksen toiminnan kehittäminen.

Yhdistyskeskus huolehtii tilojen avoinna pitämisestä työntekijöidensä työaikojen puitteissa arkipäivisin. Yhdistyskeskus pitää tiloissa kaikille avointa vertaiskahvilatoimintaa ja opastaa muita käyttäjiä tilojen käytössä. Työntekijät tekevät yhteistyötä palvelupiste Kompassin kanssa varausten ja tilajärjestelyjen suhteen. He myös vastaavat osaltaan tilojen yleisilmeen pitämisestä siistinä sekä tekevät yhteistyötä kaupungin työllisyyspalveluiden työpartion kanssa tilojen kalustamisen ja kunnossapidon suhteen.

Toiminnan järjestäjinä tiloissa ovat yhdistykset, yritykset, kaupungin toimijat, Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijat sekä alueen asukkaat sekä seurakunta. Toiminta on tavoittanut erityisesti alueen ikääntyneitä. Samat tilat muuntautuvat monenlaiseen toimintakäyttöön ja keskuksessa järjestetään muun muassa ikääntyneiden ryhmätoimintaa, liikuntaa ja käsi- ja kulttuurikerhoja. Tiedot toiminnasta löytyvät kaupungin nettisivuilta: <http://www.porvoo.fi/hyvinvointia-gammelbackassa>

Esimerkkejä toteutuneesta toiminnasta:

- Hyvän olon neuvontapiste
- Tule mukaan kahvilatoiminta
- Sosiaalityön neuvonta ja tuki, akupunktiohoidot
- Voimaannuttava ryhmätoiminta eri ikäisille esim. laulua, tanssia, liikuntaa, käsitöitä ja muistikerhoa toteutettuna asukkaiden, yhdistystoimijoiden, kaupungin työntekijöiden, yrittäjien tai muun muassa Laurean opiskelijoiden vetämänä
- Puuroporinat
- Atk-tupa, apua tietokoneen käyttöön ja verkossa asiointiin
- Kaapeli yhteisövalmennukset (toteutus myös kuntouttavana työtoimintana)
- Maahanmuuttajille suunnattu ja monikulttuurinen toiminta, esimerkiksi erilaiset kulttuuri-, kieli- ja liikuntakurssit sekä työnhaun tukitoiminta
- Monikulttuurinen piste
- Monikulttuurisuustyön vahvistaminen alueella yhteistyössä Multicultural association of Porvoo (MAP) kanssa. MAP:n toimintaa tuetaan ja järjestetään näin mm. etsivää monikulttuurisuustyötä ja ryhmätoimintaa

- EU-ruokajakelu hyvinvointikeskuksessa yhteistyössä Porvoon seudun työnhakijat ry:n kanssa
- Tapahtumat, esimerkiksi Meidän Gammelbacka -tapahtuma
- Yrittäjien, esimerkiksi fysioterapeuttien toteuttama toiminta
- Kokoukset muun muassa asukkaille ja yhdistyksille

Hyvinvointikeskus on aktiivisessa käytössä, ja käyttäjiä on useita satoja kuukaudessa. Hyvinvointikeskuksen toimintaan osallistuneiden ihmisten hyvinvointi on lisääntynyt Laure ammattikorkeakoulun toteuttaman selvityksen mukaan. Laurean opiskelijat toteuttivat opinnäytetyönä kyselyn Hyvinvointikeskuksen käyttäjille. Kyselyllä selvitettiin Hyvinvointikeskuksen toiminnan vaikutuksia käyttäjien hyvinvoinnin kokemukseen.

Merkittävällä osalla vastaajista (n=55) ei ole nykyisin hyvinvointikeskuksen toiminnan lisäksi mitään muita harrastuksia. 79 prosenttia vastanneista koki hyvinvointikeskuksen toiminnan lisänneen omaa hyvinvointiaan. Ihmiset kokivat löytäneensä seuraa ja uusia ystäviä, ja toiminta oli tuonut hyvää oloa, mielen virkistystä ja iloa. Yli puolella kävijöistä oli enemmän ystäviä, ja he tunsivat olevansa vähemmän yksinäisiä kuin ennen hyvinvointikeskuksessa käymisen aloittamista. Hyvinvointikeskus on tuonut lähes kaikkien vastanneiden elämään sisältöä. Merkittävällä osalla vastanneista toimintakyky on parantunut, liikunta lisääntynyt ja jopa ruokahalu ja unen laatu ovat parantuneet.

Taloyhtiötoiminta – iloa ja terveyttä kotiovelle

Iloa ja terveyttä kotiovelle -taloyhtiötoiminta on ollut käynnissä noin kaksi vuotta kahden gammelbackalaisen taloyhtiön kerhohuoneessa. Toimintaa on kehitetty Laurea-ammattikorkeakoulun, kaupungin, Gammelbackan isännöitsijöiden, VVO:n ja Y-säätiön kesken. Syksystä 2016 alkaen myös Palo-hanke (Palvelulla ja osaamisella kasvuun) on osallistunut toiminnan kehittämiseen.

Iloa ja terveyttä kotiovelle -taloyhtiötoiminta vie matalan kynnyksen avoimia hyvinvointipalveluja lähelle asukkaita. Laurea-ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijat ohjaavat toimintaa pareitain, ja he suunnittelevat viikoittaisten tapaamisten sisällön yhdessä asukkaiden kanssa. Teemat vaihtuvat osallistujien toiveiden mukaisesti. Teemoina ovat olleet muun muassa ravitsemus, liikunta, kodin turvallisuus ja esteettömyys ja sosiaaliset suhteet. Jokaiseen tapaamiseen kuuluu yhteistä liikuntaa oman kunnan mukaisesti. Tarjolla on aina myös kahvit ja rentoa yhdessäoloa. Y-säätiön isännöitsijä käy tapaamisissa kertomassa kodin turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Tapaamisissa on harjoiteltu terveyden itsehoitoa muun muassa verenpaine- ja verensokerimittausten avulla.

Toiminta on ollut suosittua lähitalon asukkaiden keskuudessa, osallistujia on ollut kymmeniä. Suurin osa osallistujista on eläkeikäisiä, ja vain harva heistä on ollut mukana muussa ryhmätoiminnassa. Osallistujilta on kerätty palautetta toiminnasta jokaisen tapaamisen yhteydessä. Toiminta on koettu erittäin tärkeäksi, ja osallistujat katsovat, että se on lisännyt heidän hyvinvointiaan.

Iloa ja terveyttä kotiovelle -taloyhtiötoiminta on onnistunut esimerkki yhteisöllisyyttä lisäävästä matalan kynnyksen toiminnasta, johon kaikenkuntoisten on helppo osallistua. Toimintaa on levitetty syksystä 2016 alkaen myös Kevätkumpuun. Tulevaisuudessa toimintaa voi kehittää entistä laajemmassa yhteistyössä esimerkiksi sosiaali- ja perhepalveluiden ja maahanmuuttajapalvelujen kanssa. Toimintaa voidaan kohdentaa eri ikäisille ja myös monikulttuuristaustaisille ihmisille.

Kävelykamu, kulttuurikaveri ja kummivanhus

Kävelykamutoiminta alkoi Porvoossa kaupungin johdon käynnistämällä kampanjalla lokakuussa 2014. Kävelykamutoiminta on uudenlaista vapaaehtoistyötä. Kävelykamu tukee ikäihmisen toimintakykyä yksinkertaisella keinolla: kävelemällä ja ulkoilemalla ikääntyneen kanssa. Kävelykamu tuo ikääntyneen kävelyhetkeen turvaa ja seuraa. Ulkoilun lisäksi ikääntyneet saavat Kävelykamusta seuraa esimerkiksi kahvikupposen äärellä. Kotona asuvien ikääntyneiden pysyviksi kävelykamuiksi on koulutettu jo noin 150 henkilöä. Koulutettuja kävelykamuja on myös Gammelbackan alueella.

Kulttuurikaveritoiminta käynnistyi kokeiluluonteisena toimintana vuoden 2014 lopussa. Toiminnasta vastaavat Edupoli, Porvoon kaupungin vanhus- ja vammaispalvelut ja kaupungin kulttuuripalvelut. Kulttuurikaverina toimivat hoitoalan opiskelijat. Kulttuurikaverin kanssa avopalveluiden piirissä tai ilman palveluita olevat ikäihmiset voivat käydä näyttelyissä, museoissa, konserteissa, elokuvissa, teatteriesityksissä ja vaikkapa luennoilla oman kiinnostuksensa mukaan. Vuosi 2016 oli kulttuurikaveritoiminnan osalta hiljainen, henkilökohtaista kulttuurikaverikäyntejä oli 8 ja opiskelijaryhmien käyntejä 3. Toiminta ei ole rajoittunut vain Gammelbackan alueeseen. Vuoden lopussa Kulttuurikaveritoiminta liitettiin osaksi muuta Kamu-toimintaa ja kiinnostuneita perehdytetään kulttuuriin tulevaisuudessa kamukoulutuksissa. Jatkossa asiakas voi siis toivoa itselleen "kulttuuriorientoitunutta" kamua.

Kummivanhustoiminta aloitettiin Point Collegen ja kaupungin yhteistyönä tammikuussa 2015. Toiminnassa lähihoitajaopiskelijat käyvät viikoittain koko lukuvuoden ajan porvoolaisten kotona asuvien ikääntyneiden luona. Opiskelijat arvioivat ikääntyneen ravitsemustilaa, ravinnonsaantia ja toimintakykyä sekä laativat ikääntyneelle henkilökohtaisen liikunta- ja ravitsemussuunnitelman. Opiskelijat ja ikääntyneet tapaavat yhdessä tehdyn suunnitelman mukaisesti. He voivat esimerkiksi käydä ulkoilemassa, kotivoimistella, valmistaa välipaloja tai katsella valokuvia. Kummivanhustoiminnasta hyötyvät niin nuoret kuin vanhat. Ikääntyneet saavat lähihoitajaopiskelijoilta ohjausta ja seuraa, ja opiskelijat arvokasta kokemusta työstä ikääntyneiden parissa. Kummivanhuksia on mukana kaikilta Porvoon kotihoidon alueilta, ja ikäihmisiä pyritään saamaan mukaan myös Gammelbackasta.

Yhteisövalmennukset

Kaupunki on toteuttanut yhteistyössä Helsingin Diakonissalaitoksen kanssa kolme yhteisövalmennuksen ryhmää Gammelbackassa. Kevvällä 2015 järjestettiin ikääntyneiden ryhmä, syksyllä 2015 aikuisten ja syksyllä 2016 nuorten "Unelmana oma mesta" -ryhmä.

Yhteisövalmennukset perustuvat syrjäytymisvaarassa ja aktiivisen (työ)elämän ulkopuolella olevien ihmisten omaehtoiseen voimavaraistumiseen. Valmennusten menetelmänä käytetään muutokseen tähtävästä aikuispedagogista yhteisövalmennusta (Kaapecti) kaupungin työntekijöistä ja eri asukasryhmistä koostuville ryhmille. Kaapecti-valmennus perustuu kansainvälisenä yhteistyönä kehitettyyn Cable-yhteistyömetodiin. Gammelbackan valmennusten kohderyhmiä olivat erityisesti ikääntyneet, maahanmuuttajataustaiset, pitkäaikaistyöttömät ja syrjäytymisvaarassa olevat nuoret.

Kaapecti on osallistavan kansalaistoiminnan menetelmä, jonka avulla eri tavalla yhteiskunnan laitamille jääneiden ihmisten motivaatio kasvaa, ja he saavat omat voimavaransa paremmin käyttöönsä. Syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten mahdollisuudet hyötyä erilaisista aktivointi- ja tuki-

toimenpiteistä kasvavat. Tarkoituksena on työ-, opiskelu- ja osallistumismahdollisuuksien tunnistaminen ja markkinoiden ulkopuolelle syrjäytyneiden ihmisten kannustaminen osallistumaan, pysymään toimintakykyisinä, kuntoutumaan ja työllistymään.

Tavoitteena on, että Kaapeli-yhteisövalmennusten vaikutuksesta

- valmennuksiin osallistuvien henkilökohtainen motivaatio pitää huolta omasta hyvinvoinnistaan ja terveydestään kohenee
- sosiaalinen yhteys toisiin ihmisiin vahvistuu ja osallistujat saavat kokea olevansa merkityksellisiä yhteisön jäseniä
- osallistujat tunnistavat yhteiset voimavaransa ja tunnistavat asioita, joihin he voivat itse vaikuttaa ja edistää omaa hyvinvointiaan
- osallistujat kehittävät uudenlaisia toimintoja ja keskinäisen avun muotoja
- tukien ja erilaisten toimenpiteiden kohteina olevat ihmiset hyötyvät niistä paremmin sekä kehittävät niitä yhdessä sosiaalityön ja työvoimapalvelujen ammattilaisten kanssa.

Palaute valmennuksiin osallistujilta oli lähes poikkeuksetta positiivista. Ikääntyneiden ryhmän lopputuloksena syntyi Meidän Gammelbacka -päivä, jonka ryhmään osallistujat suunnittelivat ja organisoivat itse kaupungin ja Diakonissalaitoksen tuella. Meidän Gammelbacka -päivä on toteutettu nyt kaksi kertaa, ja se on jatkossakin hyvä keino vahvistaa alueen yhteisöllisyyttä. Ikääntyneiden Kaapeli-valmennukseen osallistuneista osa on löytänyt Hyvinvointikeskuksesta tärkeän paikan kohdata ihmisiä ja harrastaa.

Aikuisten ryhmän osallistujat olivat tyytyväisiä valmennukseen. Valmennus yhdisti Gammelbackassa jo ennestään aktiivisesti toimivia sekä maahanmuuttajia. Valmennuksen jälkeen toiveena oli kehittää Gammelbackaan päivittäistä ruokailua arkipäivisin tai muuta ruokaan ja ruuanlaittoon liittyvää toimintaa. Valmentaja yritti käynnistää yhteistyötä seurakunnan kanssa, mutta osallistujat eivät tulleet jatkotapaamisiin useista yrityksistä huolimatta. Yksi aikuisten ryhmään osallistuneista toimi apuna nuorten ryhmän suunnittelussa ja työllistyi sitä kautta palkkatuella koulutustaan vastaaviin tehtäviin.

Nuorten ryhmän teema oli asuminen ”Unelmana oma mesta” -otsikolla. Valmennuksen jatkona noin kymmenen nuorta suoritti hygieniapassin ja osallistui Marttojen järjestämälle Arki sujuvaksi -kurssille. Valmennuksiin osallistui kaupungin ja yhteistyökumppaneiden henkilöstöä sekä kokemusasiantuntijoita, jotka voivat jatkossa järjestää vastaavia valmennuksia asukkaille. Uusi nuorten ryhmä on suunnitteilla syksyllä 2017. Yhteiseen ruokaan liittyvän toiminnan kehittäminen jatkuu muun muassa Yhteinen keittiö-hankkeessa, jossa Porvoo on pilottipaikkakuntana.

Keväkummussa käynnistettiin maaliskuussa 2017 Korttelicoach-valmennusohjelma jatkumona Gammelbackan aluekehitystyölle ja yhteisövalmennuksille. Valmennusohjelma järjestetään yhteistyössä väestön ikääntymistä ennakoivan Proud Age -liikkeen kanssa. Ensimmäinen tilaisuus järjestettiin maaliskuussa 2017. Tavoitteena on innostaa alueen avainhenkilöitä toimimaan korttelicoacheina omien voimavarojen mukaan. Korttelicoachit voivat ideoida ja toteuttaa toimenpiteitä alueen viihtyvyyden, turvallisuuden ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi yhdessä asukkaiden ja muiden keskeisten toimijoiden, kuten kaupungin, seurakunnan, yhdistysten ja oppilaitosten kanssa.

Työpartitoiminta

Työllisyyspalveluiden työpartio tekee erilaisia puutarha-, muutto-, korjaus- sekä ulkotöitä. Työpartio koordinoi myös Gammelbackassa sijaitsevaa huonekalujen kierrätystä. Tavoitteena on auttaa asiakkaita eteenpäin kohti työelämää. Joidenkin asiakkaiden osalta polku työelämään on pitkä,

monivaiheinen sekä hitaasti ja pienin askelin etenevä. Joidenkin asiakkaiden osalta toiminnan tavoitteena voikin tällöin olla oman polun löytäminen tai toimintakyvyn ylläpitäminen, itsenäisen selviytymisen sekä aktiivisen osallisuuden tukeminen. Asiakas on mukana ryhmässä 1–3 päivää viikossa, 4 tuntia päivässä. Työpartio tekee tiivistä yhteistyötä Hyvinvointikeskuksen kanssa, hoitaen tilojen kalustukseen ja kunnossapitoon liittyviä tehtäviä.

Koulutuksellisen tasa-arvoisuuden hanke

Koulutuksellisen tasa-arvoisuuden edistämishankkeen kautta (2013–2016) Porvoon kaupungin koulutuspalvelut lisäsi lapsia ja nuoria tukevien aikuisten eli tukihenkilöiden määrää Gammelbackan alueen alakouluissa ja yläkoulussa, vahvasti oppilashuoltoa sekä tuki oppilaiden harrastustoimintaan osallistumista. Näin edesautetaan pitkällä tähtäimellä myös nuorisotakuun toteutumista.

Hankkeessa panostettiin ennaltaehkäisevään työhön ja tukitoimiin, joilla voidaan edistää koulutuksellista tasa-arvoa ja koulutuksen laatua sekä luoda paremmat edellytykset koulunkäynnille ja koulussa menestymiselle. Hankkeen pääkohderyhmänä ovat olleet oppilaat ja huoltajat, jotka asuvat alueilla, joissa on keskimääräistä enemmän maahanmuuttajataustaista väestöä, työttömyyttä tai keskimääräistä alhaisempi aikuisväestön koulutustaso tai jostain muusta syystä johtuva koulutuksellista epätasa-arvoa luova tekijä (esimerkiksi huostaanottotapaukset, kaksi- tai monikielisyys).

Tavoitteena on ollut tarjota matalan kynnyksen nopeaa ammattiapua. Resurssipula tai jonot ammattiavun äärelle viivästyttävät usein tukitoimia, ja kun apua vihdoinkin saadaan, se tulee usein liian myöhään. Hankkeessa on kehitetty matalan kynnyksen palvelumalleja oikea-aikaiseen ja henkilökohtaiseen ohjaukseen, tiedon jakamiseen ja käytännön tukitoimiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa koulutuksellisen syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi.

Hankkeen aikana on syntynyt arvokasta tietoa jatkotyön pohjaksi ja hankkeen aikana toteutetuista toimintakokeiluista usea tulee jossakin muodossa jatkumaan.

Bricka-hanke

”Bricka – Nuorisotyön ja koulun duetto. Enemmän duona kuin soolona!” -hanke toteutettiin vuosien 2013–2015 aikana. Hanketta rahoitti Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Hankkeen tavoitteena oli:

- yhteistyön laajentaminen, mallintaminen ja käytäntöjen vakinaistaminen nuorisotyön ja koulujen välillä
- työntekijöiden osaamisen, taitojen ja tietojen lisääminen ja syventäminen.

Hankkeessa kehitettiin yhteistyötä koulujen ja nuorisotyön välillä. Nuorisopalvelut on luonut kouluille kohdennetun palvelutarjottimen, jonka tarjoamat palvelut tukevat koulujen opetussuunnitelmaa. Gammelbackan nuorisotila tekee tiivistä yhteistyötä alueen kahden suuren koulun (Pääskytien yläkoulu ja Peipon alakoulu) kanssa, mm. välituntipäivystyksiä, luokkaprojekteja, teematunteja.

Gammelbackan nuorisotilan toiminta on avointa kaikille alueen lapsille ja nuorille (yli 3.-luokkalaiset). Maahanmuuttajataustaisille nuorille ei ole erityistä kohdennettua toimintaa, vaan heitä kannustetaan osallistumaan olemassa oleviin toimintoihin.

Kirjastopalvelun kehittäminen

Kaupungin on modernisoinut kirjastoja ja kehittänyt informaatiopalveluita ottamalla käyttöön oma-toimikirjaston. Kaupunginvaltuuston hyväksymän investointisuunnitelman mukaisesti ensimmäisenä valmistui Gammelbackan omatoimikirjasto. Työt valmistuivat elokuussa 2016, ja toiminta käynnistyi kokonaisuudessaan tammikuussa 2017.

Aikaisemmin yhdessä vuorossa toiminut kirjasto palvelee asiakkaita itsepalvelulinjaston avulla myös iltaisin. Aukioloaikaa on siis laajennetty ilman henkilökuntaa. Kirjaston eteis- ja aulatiloja on muutettu viihtyisiksi lehti-, lukusali- ja oleskelutiloiksi uusimalla kalustoa ja huoltamalla seinä- ym. pintoja. Tilaan voi yhdistää myös muita kaupungin asiakaspalveluja.

LähiLiike

Porvoon kaupunki toteutti yhdessä Uusimaa juoksee -hankkeen kanssa LähiLiike-projektin 13.4.–30.8.2015. LähiLiike tarjosi ulkoliikuntamahdollisuuksia kaikenikäisille ja -kuntoisille. Lapsille järjestettiin motoriikkatehtäviä ja liikuntaleikkejä, aikuisille liikettä ja lihaskuntaa erilaisissa tasoryhmissä. Kaupunki rahoitti toimintaa, ja ohjaajina toimivat Porvoon Urheilijoiden Uusimaa Juoksee -hankkeen valmentajat ja ohjaajat. Harjoitteet suunniteltiin osallistujien iän ja liikkumiskyvyn mukaan. Tärkeintä oli yhdessä tekeminen ja liikkumisen ilo. LähiLiike oli maksutonta kaikille, ja se tavoitti kymmenittäin alueella asuvia lapsia ja työikäisiä.

Lähifutis

FC Futura Juniorit (FCFJ) on järjestänyt Gammelbackassa ammattimaisesti johdettuja avoimia jalkapalloharjoituksia lapsille ja nuorille Nesteeltä saamaansa rahoituksen tuella. Maksuttomat jalkapalloharjoitukset käynnistyivät Gammelbackassa huhtikuussa 2015. Harjoituksia pidetään ammativalmentajan johdolla kerran viikossa. Syksyllä 2015 Lähifutista oli tarjolla kerran viikossa perjantaisin, omista ryhmissään nuoremmille ja vanhemmille lapsille.

Neste myönsi toiminnalle tukea myös vuodelle 2016, ja toimintaan saatiin myös opetus- ja kulttuuriministeriön seuratuksia. Avustukset mahdollistivat toiminnan laajentamisen. Vuonna 2016 Lähifutista järjestettiin myös Kevätkummun koulun kentällä viikoittain.

Lähifutishanketta suunnittelemassa ovat olleet myös Gammelbackan koulut, Kevätkummun koulu ja kaupungin nuorisotyö. Toiminta on ollut alusta asti erittäin suosittua. Toiminta jatkuu edelleen vuonna 2018.

Liästietoa toiminnasta: <http://www.fcfj.fi/pelaajakehitys/lahifutis/>

Asukkaiden ohjaama toiminta ja vertaisohjaajakoulutus

Liikunta- tai kulttuuriryhmän vertaistoiminnassa yhdistyvät hui ja hyöty. Vertaisohjaajana pääsee harrastamaan itse ja kannustamaan muita mieluiseseen harrastukseen, kuten tanssiin, voimisteluun, pallopeleihin, lauluun, lukemiseen, piirtämiseen ja käsitöihin. Pääpaino on yhdessä tekemisessä.

Gammelbackassa on käynnissä useita vertaisohjattuja ryhmiä niin asukkaiden kuin yhdistystoimijoiden vetäminä.

Esimerkkejä vertaisohjatusta toiminnasta on ollut muun muassa yhteislaulu- ja käsityökerhot, muistiklubi, ikäihmisten ryhmätoiminta ja boccia ja mölkky. Vertaisohjatut ryhmät ovat olleet suosittuja. Muun muassa bocciaa ja mölkkyä alueen aktiiviset asukkaat ovat järjestäneet muille asukkaille kaksi kertaa viikossa. Gammelbackan aluekehityshanke on tukenut pelitoiminnan käynnistämistä ajamalla pelikentälle uutta hiekkaa, hankkimalla toimintaan uusia välineitä ja avustamalla markkinoinnissa. Lähialueen asukkaat ovat osallistuneet toimintaan erittäin aktiivisesti.

Vertaistoiminnan ohjauksesta kiinnostuneille on mahdollista järjestää vertaisohjaajakoulutusta. Ensimmäinen vertaisohjaajakoulutus järjestettiin toukokuussa 2016. Maksuttomassa koulutuksessa osallistujat saivat valmiuksia senioripainotteisen ryhmän ohjaamiseen ja tietoa liikunnan ja kulttuurin merkityksestä ikääntyessä. Koulutus tarjosi uusia menetelmiä toimintaan jo ryhmiä vapaaehtoisina esimerkiksi yhdistyksissä vetäville ja oli hyvä aloitustilaisuus uusille vertaisohjaajille. Maahanmuuttajataustaisille vertaisohjauksesta kiinnostuneille henkilöille järjestettiin Eläkeläiset ry:n monikulttuurisen toiminnan kanssa yhteistyössä mahdollisuus osallistua monikulttuuriseen vertaisohjaajakoulutukseen. Koulutukseen osallistui useita maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, joista osa on ollut mukana Gammelbackan tapahtumien ja ryhmien järjestämisessä.

Koulutuksen jälkeen vertaisohjaajia tuetaan tarvittaessa toiminnan käynnistämässä ja järjestämään tarvittaessa toimintaan sopivat tilat. Vertaisohjaajana voi toimia minkä ikäisenä tahansa eikä aikaisempaa ohjaukokemusta tarvita. Vertaisohjaajien ohjauksessa voidaan jatkaa Gammelbackassa hyväksi todettuja toimintamalleja ja käynnistää uusia.

Edupolin opiskelijat ovat koonneet vertaistoiminnan ja opiskelijoiden ryhmänohjaustarkoitukseen toimintasalkun, jota ryhmiä ohjaavat voivat mahdollisuuksien mukaan käydä lainaamassa kirjastosta. Myös liikuntavälineiden lainaamisesta kirjastosta on käynnistetty keskustelua ja asiaa edistetään mahdollisuuksien mukaan.

Luontopolku

Gammelbackan puistometsässä kulkee luontopolku, jonka varrelle Peipon koulun neljäsluokkalaisten ovat kehittäneet oman puupolku -sovelluksensa. Puupolulla voi kännykän koodilukijalla tutustua reitillä oleviin puihin ja kasveihin. Gammelbackan aluekehityshanke on tukenut luokan tarvikehankintoja. Luokka lanseerasi puupolun 16.9.2015 Meidän Gammelbacka -tapahtumassa.

Perheiden puutarha -kerho

Gammelbackan aluekehityshanke on rahoittanut Porvoon siirtolapuutarhayhdistyksen organisoimaa toimintaa kesinä 2015–2017. Kaupunki on tukenut viljelypalstatoimintaa myös antamalla yhdistykselle mm. taimia ja puutarhavälineitä. Perhekerhotoimintaa on toteutettu Gammelbackan viljelypalstoilla yhteistyössä MLL Uuden Porvoon yhdistyksen sekä Porvoon suomalaisen seurakunnan kanssa. Kesällä 2016 perhekerho kokoontui 25 kertaa ja toimintaan osallistui 22 henkilöä kuudesta perheestä. Kerhotoiminta antoi osa-aikaisen kesätyöpaikan kolmelle nuorelle. Siirtolapuutar-

hayhdistys on laatinut toiminnalle ja viljelypalsta-alueelle suunnitelman seuraville vuosille. Toiveena on, että tämä muodostuu luontevaksi osaksi koko Gammelbackan alueen kehitystä ja hyvinvointityötä. Toiminta jatkuu edelleen kesällä 2018.

Lisätietoa toiminnasta: <https://www.facebook.com/pages/Perheiden-puutarha/1547419652177147>

Turvallisuuskävely

Gammelbackassa järjestettiin turvallisuuskävelytapahtuma yhteistyössä pelastuslaitoksen, poliisin ja isännöitsijöiden kanssa toukokuussa 2016.

Turvallisuuskävelyn tavoitteena oli kartoittaa alueen turvallisuutta ja kuulla asukkaiden näkemyksiä ja kehitysehdotuksia alueen viihtyisyydestä. Kehitysehdotukset voivat liittyä esimerkiksi ympäristön esteettömyyteen ja valaistukseen, taloyhtiöiden turvallisuuteen tai henkilökohtaiseen turvallisuuden tunteeseen.

Kävelyn aikana ja sen jälkeen oli mahdollisuus antaa palautetta ja keskustella paikalla olevien poliisin, pelastuslaitoksen, isännöitsijän, kuntatekniikan, kaavoituksen ja hyvinvoinnin edustajien kanssa. Asukkaiden kehitysehdotukset huomioidaan mahdollisuuksien mukaan osana turvallisuussuunnitelmatyötä ja alueen kehittämistä. Valitettavasti konkreettisia toimenpiteitä ei vielä juurikaan ole tehty, vaikka tarkoituksena oli kokeilla alueella osallistavaa budjetointia. Toimenpiteet odottavat edelleen kuntatekniikan toteutusta.

Kansallinen kaupunkipuisto – käyttö- ja hoitosuunnitelma

Gammelbackan metsä on osa Porvoon kansallista kaupunkipuistoa. Porvoon kaupunki on laatinut kansalliselle kaupunkipuistolle käyttö- ja hoitosuunnitelman, jossa otetaan huomioon sekä alueen luonto- ja kulttuuriarvot että asukkaiden virkistyskäytön tarpeet. Suunnitelma on ympäristöministeriössä hyväksyttävänä. Gammelbackan Metsäalueelle on aloitettu myös asemakaavan laatiminen. Sillä turvataan alueen säilyminen asukkaiden vapaa-ajan alueena.

Siirtolapuutarhahanke

Gammelbackan itäpuoliselle peltoalueelle kaupunki on suunnitellut uuden tyyppistä siirtolapuutarhaa. Sen toteuttamisesta vastaa yrittäjä, joka vuokraa mökkejä vapaa-ajan käyttöön. Alueelle tulee myös viljelypalstoja, jotka palvelevat Gammelbackan asukkaita. Alueen asemakaava on hyväksytty ja rakentaminen aloitetaan mahdollisesti jo vuoden 2018 aikana.

Gammelbackan keskustan kehittäminen ja asemakaavatyö

Porvoon kaupunki on tehnyt yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa Gammelbackan asemakaavan kehitystyötä. Gammelbackan keskusta-alueen asemakaavallisia haasteita ovat mm. pysäköinnin järjestäminen, monitoimitalon tarpeet, ostoskeskuksen tarpeet, asuinrakennusten tarpeet, uuden vähittäiskaupan sijoittaminen, viheralueiden kehittäminen, liikenneolosuhteiden kehittäminen ja kaupunkikuvan kehittäminen.

Kaupunkisuunnittelu ja toimitilajohto tekevät yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa myös kaupungin kiinteistöomaisuuden kehittämisessä ja kaupallisten palvelujen kehittämisessä. Kaupunki omistaa kokonaan Gammelbackan liikekeskuksen sekä muutaman osakkeen samassa kiinteistössä sijaitsevasta Gammelbackan palvelukeskuksesta. Liikekeskus on tarkoitus purkaa alueen uuden päivittäistavarakaupan parkkipaikan tieltä. Porvoon kaupunki omistaa palvelukeskuksesta yhden liiketilan osakkeet, jotka ovat myynnissä.

Gammelbackan monitoimitaloon tehtiin kuntokartoitus vuoden 2015 aikana. Monitoimitalon toiminta jatkaa toistaiseksi nykyisellään, mutta tulevaisuudessa alueella tuotettavien palveluiden ja toimintojen järjestämiseksi on monitoimitalon soveltuvuutta tarkasteltava kuntokartoituksesta saatujen tietojen pohjalta. Toimitilajohdon mukaan monitoimitaloa ei kannata korjata, vaan varautua uusien tilojen rakentamiseen. Osa toiminnoista voidaan sijoittaa alueen koulujen yhteyteen. Asemakaavatyössä tutkitaan sekä tilojen sijainti että mitoitus. Asukkaiden tarpeita selvitetään vielä tuloslossa olevassa uuden tyyppisessä avoimessa työpajassa.

Asemakaavatyötä varten haetaan edelleen yhteistyökumppaneita, jotka vastaisivat uuden Gammelbackan keskustan toteuttamisesta. Tarkoituksena on hakea ratkaisu, jolla turvataan sekä kaupallisten palvelujen saattavuus, riittävät tilat yritystoiminnalle että kaupungin ja muiden palvelujen tuottamiseen. Mahdollista on myös, että alueelle voidaan sijoittaa rakentamista uusia asuntoja varten.

Porvoon kaupungin omistaa lisäksi yksittäisiä osakehuoneistoja erillisissä asunto-osakeyhtiöissä Gammelbackan alueella. Huoneistot on tarkoitus myydä niiden tyhjentyessä. Osa Gammelbackan alueen osakkeista siirtyy kaupungin asuntomaisuuden yhdistämisen myötä kaupungin uuteen asuntokonserniin, jonka emoyhtiönä toimii Gammelbackan alueella sijaitseva Kiinteistö Oy Suolapuro.

Gammelbackan puron kunnostus

Gammelbackan kartanoseutuyhdistys on organisoinut Gammelbackan puron kunnostustyötä. Puron ympäristöön on tehty yhdessä asukkaiden kanssa kunnostustöitä, ja puroon on istutettu myös lohia. Puron kunnostukseen liittyen kaupunki on tehnyt yhteistyötä yhdistystoimijoiden ja alueen asukkaiden kanssa kansallisen kaupunkipuiston käyttö- ja hoitosuunnitelmaa laadittaessa ja toteutettaessa. Puron kunnostamisen jälkeen on vielä varmistettava kalojen pääsy puroon ruoppaamalla puron suualuetta. Puron kunnostaminen on loistava esimerkki asukaslähtöisestä ympäristöhankkeesta.

Valo-hanke

Samaria yhdistyksen hallinnoima Valo-hanke on toteuttanut kaupunkistrategian ydinajatuksia syrjäytymisen ehkäisemisen osalta. Valo-valmennus tarjoaa koulunsa keskeyttäneille ja työttämille mahdollisuuden puolen vuoden työkokeilujaksoon, jonka aikana suoritetaan joku tai joitakin osia ammatillisista perustutkinnoista. Valo-valmennus on mahdollista aloittaa myös kuntouttavassa työtoiminnassa. Opiskelu tapahtuu mestari-kisälli -periaatteella oikeassa työyhteisössä ja aitojen työtehtävien äärellä. Koska oppiminen tapahtuu konkreettisen tekemisen kautta, se soveltuu erityisesti niille, joille perinteinen teoriapainotteinen opiskelu ei sovi. Oppiminen todennetaan suorittamalla työelämässä vaadittavia työkortteja sekä osia ammatillisista perustutkinnoista (näyttötutkinnot).

Gammelbackan aluekehittämisen varoista on kohdennettu hankkeeseen kaupungin kuntarahoituksen osuus. Vuonna 2016 valmennuksessa oli 16 osallistujaa, joista vuoden aikana kolme pääsi opintojen pariin. Yhdeksän osallistujaa oli Gammelbackan alueelta. Valmennuksessa ja jatkovalmennuksessa jatkaa vuonna 2017 yhteensä 14 osallistujaa, joista kolme on Gammelbackasta.

Hyvinvointikartta

Pääskytien koululla kokeiltiin 8-luokkalaisten terveystarkastusten yhteydessä hyvinvointikartan käyttöä lukuvuonna 2015–2016. Hyvinvointikartta on sähköinen hyvinvointi- ja terveystarkastus, johon oppilaat vastaavat ennen terveystarkastusta. Hyvinvointikartta

- auttaa tilanteen varhaisessa kartoituksessa
- on puheeksi ottamisen ja aktivoinnin apuväline työntekijälle
- on helppokäyttöinen työkalu yksilölle ja ikäluokan kanssa työtä tekeville
- automatisoi tiedonkeruun ja raportoinnin, tuottaa reaaliaikaista tietoa yksilön ja perheen hyvinvoinnista ja avun tarpeesta.

Hyvinvointikartasta on olemassa myös muille kuin 8-luokkalaisille tarkoitettuja kysymyspatteristoja. Hyvinvointikartta on tiedolla johtamisen menetelmä, jota voidaan käyttää organisaation kaikilla tasoilla, se voi tehostaa työajankäyttöä ja oikea-aikaisuutta ja ohjata hyvinvointipalveluja asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

Hyvinvointikartan koekäyttö onnistui hyvin ja sen pohjalta pystyttiin arvioimaan hyvinvointikartan käytön hyödyllisyys jatkossa. Kokeilun pohjalta päätettiin ottaa hyvinvointikartta käyttöön Porvoon ammattikorkeakouluissa, joihin sen katsottiin soveltuvan peruskoulua paremmin.

Viestintä

Hankkeen onnistuminen ja alueen vetovoimaisuuden lisääntyminen ovat edellyttäneet avointa ja aktiivista, eri toimijat osallistuvaa viestintää ja markkinointia. Ohjausryhmä hyväksyi hankkeen viestintä- ja markkinointisuunnitelman keväällä 2015. Suunnitelmassa määriteltiin viestinnän ja markkinoinnin tavoitteet, kohderyhmät, kanavat, budjetti sekä aikataulut ja vastuu toimenpiteistä. Suunnittelussa on huomioitu se, että kyse on yhdestä Porvoon kaupunkistrategian ”kärkihankkeesta”, jota toteutetaan yhteistyössä monien muiden sidosryhmien, mm. alueen asukkaiden, Laurea-ammattikorkeakoulun, VVO:n, Y-säätiön, Posintran, Diakonissalaitoksen sekä eri yhdistysten ja yritysten kanssa. Gammelbacka on osa Porvoota, ja siksi suunnittelussa on hyödynnetty vahvasti Porvoon kaupungin brändiä ja visuaalista ilmettä, mm. valmiita esite-, flyer- ja julistepohjia.

- Gammelbacka-hankkeelle suunniteltiin oma leima kaupunkimarkkinoinnissa hyödynnettyjen Toukokuuri-leiman ja Porvoon joen teemavuodelle luodun leiman esimerkkien mukaisesti. Leima näkyy kaikessa kaupungin Gammelbacka-viestinnässä. Myös muut toimijat ovat voineet ”leimata” esitteensä ja muut materiaalinsa ja profiloitua näin osaksi isompaa kokonaisuutta.
- Viestintää ja markkinointia varten on hankittu uutta kuvamateriaalia Gammelbackasta.

- Kaupungin internetsivustolle on tehty ”Hyvinvointia Gammelbackassa” -sivusto, jonne on koottu tiedot Gammelbacka-hankkeesta, Gammelbackan palveluista, tapahtumista ja toiminnasta.
- Facebookin on perustettu uusi Gammelbacka-ryhmä alueen asukkaiden, yhdistysten ja hankkeen muiden toimijoiden keskustelu- ja informointikanavaksi.
- Gammelbackan alueen kotitalouksiin on jaettu ilmaispostin mukana säännöllisesti flyreitä/ esitteitä kotijakeluina. Kotijakeluilla on mainostettu Hyvinvointikeskuksen toimintaa, alueen tapahtumia, palveluita ja muuta toimintaa.
- Lisäksi on tuotettu useita erillisiä esitteitä/flyereitä tapahtumia ym. varten.
- Gammelbackan palveluista, tapahtumista ja toiminnasta on informoitu useilla mediatiedotteilla, ja tiedotteet ovat saaneet näkyvyyttä myös kaupungin Facebook-sivustolla.
- Gammelbackasta ja hankkeen toiminnasta on tehty video.

Toiminnan jatko ja aluekehittämisen mallien levittäminen

Hyvinvointikeskus ja alueella kokeillut muut toimintamallit ovat tuottaneet hyviä tuloksia asukkaiden hyvinvoinnin vahvistamisessa ja edistämisessä. Gammelbackan asukkaat ovat olleet erittäin aktiivisesti mukana Gammelbacka-hankkeessa.

Jatkossa olisi perusteltua pyrkiä selvittämään vielä hankkeen vaikutuksia: kuinka hanke on vaikuttanut asukkaiden hyvinvointiin, kuinka asukkaat ovat hankkeen kokeneet ja onko Gammelbackan alueen kuva muuttunut hankkeen vaikutuksesta.

Gammelbacka-hankkeen toimitamalleja on jo ryhdytty soveltamaan muualla Porvoon alueella, esimerkiksi Kevätkummussa. Kevätkummussa on käynnistetty jo Lähifutis, Iloa ja terveyttä kotiovelle -toiminta, puuroporinat sekä niska-, hartia- ja selkäjumppa seurakunnan tiloissa. Maaliskuussa 2017 Kevätkummussa käynnistyi myös Korttelicoach -valmennusohjelma yhtiestyössä Proud Age -liikkeen kanssa. Korttelicoacheiksi valittavat henkilöt saivat kevään 2017 aikana koulutuksen, joka tarjoaa valmiuksia, tukea, opastusta, kontakteja ja innoitusta, jotta coachit voivat toimia jatkossa yhteisöä kannattelevana voimana Kevätkummussa.

Toiveita kansalaistoiminnan ja hyvinvointimallien laajentamisesta on tullut myös kylien suunnalta. Kylien kehitystarpeita on mahdollista käsitellä osana aluekehitystyön laajentamiseen liittyviä keskusteluja. Hyvänä pohjana on myös muutama vuosi sitten tehty kylärakennetarkastelu.

Keväällä 2017 toteutettiin palvelulinja Passelin Tour de Porvoo -ajelut Hinthaarassa ja Kulloossa. Tour de Porvoo -ajeluita kokeiltiin alkuun määräaikaisena, yhteensä kymmenen kertaa. Vuonna 2017 toteutettiin 20 ajelua, joille osallistui 70 esimiestä. Palvelulinja nouti kerran viikossa ikäänntyneitä kotihoidon asiakkaita kodeistaan kiertoajelulle, jonka aikana oli erilaista ohjelmaa, kuten kulttuuria ja historiaa vaihtuvien maisemien siivittämänä. Onnistuneen kokeilun tuloksena ajeluja jatketaan myös vuonna 2018.

Gammelbacka-hankkeen ohjausryhmä esittää, että kaupunki perustaa jatkossa lähiökehityksen ohjausryhmän koordinoimaan Porvoossa tehtävää lähiökehitystyötä. Oleellista on hyödyntää

Gammelbacka-hankkeessa saatua kokemusta asukkaiden ja alueella toimivien yhdistysten ja toimijoiden yhteistyöstä. Työryhmässä tulisi olla edustajia poikkihallinnollisesti eri toimialoilta, kuten Gammelbackan ohjausryhmässä on ollut.